

พระราชบัญญัติ
ระบบการชำระเงิน
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การกำกับดูแลระบบการชำระเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบการชำระเงิน” หมายความว่า ระบบหรือกระบวนการจัดการอื่นใดเพื่อการโอนเงิน การหักบัญชี หรือการชำระดุล

“การหักบัญชี” หมายความว่า การรับส่ง ตรวจสอบ และยืนยันข้อมูลตามคำสั่งการชำระเงิน สำหรับนำไปคำนวณหายอดเงินแสดงความเป็นเจ้าหนี้ หรือลูกหนี้เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวไปทำการชำระดุล ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้

“การชำระดุล” หมายความว่า การชำระเงินที่มีการตกลงกันไว้ล่วงหน้าเพื่อปรับฐานะ ความเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ด้วยการปรับบัญชีเงินฝากโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการหักบัญชีเพื่อให้หนี้ทั้งหมด หรือบางส่วนระงับไป

“ระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ” หมายความว่า ระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ ต่อความมั่นคงหรือเสถียรภาพของระบบการชำระเงิน ระบบสถาบันการเงิน หรือระบบการเงิน ของประเทศ

“ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ” หมายความว่า ระบบการชำระเงินที่จะต้องได้รับ อนุญาตจากรัฐมนตรีหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจาก ธปท. แล้วแต่กรณี

“บริการการชำระเงิน” หมายความว่า การให้บริการสื่อการชำระเงิน หรือช่องทางการชำระเงินใด ๆ ไม่ว่าจะมียูปร่างหรือไม่มียูปร่าง เพื่อชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการ หรือใช้เพื่อการโอนเงินหรือการทำ ธุรกิจทางการเงินอื่น ๆ

“บริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ” หมายความว่า บริการการชำระเงินที่จะต้องได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรีหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจาก ธปท. แล้วแต่กรณี

“บัตรอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า บัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญา

“เงินอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจออกให้แก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยมีการชำระเงินให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจไว้ล่วงหน้าเพื่อนำไปใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด และได้มีการบันทึกมูลค่าหรือจำนวนเงินที่ชำระ ไว้ล่วงหน้า

“เงินรับล่วงหน้า” หมายความว่า เงินที่ผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ ได้รับไว้ล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ยอดคงค้างที่ผู้ให้บริการได้ให้เงินไว้ล่วงหน้า แก่ผู้ประกอบการธุรกิจ และเงินที่ผู้ประกอบการธุรกิจโอนเงินที่ได้รับมาล่วงหน้าจากผู้ให้บริการ

“สมาชิก” หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่ยินยอมผูกพันตามหลักเกณฑ์ในการใช้บริการระบบ การชำระเงินที่มีความสำคัญ

“ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัตินี้

“ธปท.” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

ระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ

มาตรา ๕ ระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นระบบการชำระเงินที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักของประเทศ ซึ่งหากเกิดปัญหาหรือการหยุดชะงัก อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกในระบบอย่างต่อเนื่องเป็นวงกว้าง และ

(๒) เป็นระบบการชำระเงินที่รองรับการโอนเงินมูลค่าสูง หรือที่ใช้สำหรับการหักบัญชีหรือการชำระดุลระหว่างสมาชิก

มาตรา ๖ ให้ระบบการชำระเงินที่ ธปท. จัดตั้งและดำเนินการ หรือระบบการชำระเงินอื่นใดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของ ธปท. เป็นระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ

มาตรา ๗ ให้ ธปท. มีหน้าที่กำกับดูแลระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญเพื่อให้ระบบมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยให้มีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กระบวนการในการปฏิบัติงานของระบบ รวมถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับผลสมบูรณ์ของการโอนเงิน

(๒) หลักเกณฑ์ในการรับสมาชิก

(๓) สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญและสมาชิก

(๔) มาตรการบริหารและจัดการความเสี่ยงของระบบ

(๕) มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบ

(๖) การจัดการกรณีฉุกเฉิน

(๗) เรื่องอื่นใดตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๘ เมื่อสมาชิกรายใดยื่นคำร้องหรืออุทธรณ์ขอต่อศาลให้พ้นพิกิจการและศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอให้พ้นพิกิจการ ถูกฟ้องล้มละลาย หรือถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้สมาชิกรายนั้นแจ้งให้ ธปท. และผู้ให้บริการของระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญทราบโดยทันทีตามวิธีการที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอให้พ้นพิกิจการหรือมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของสมาชิก ให้การโอนเงิน การชำระดุล หรือการหักบัญชีของสมาชิกผ่านระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญที่ได้ดำเนินการก่อนเวลาที่ศาลมีคำสั่งสามารถดำเนินการได้ต่อไปจนเสร็จสิ้นตามหลักเกณฑ์ของระบบ แต่ไม่เกินสิ้นวันของวันที่ศาลมีคำสั่งนั้น และมีผลสมบูรณ์ไม่สามารถเพิกถอน กลับรายการ แก้ไข หยุด หรือระงับได้

มาตรา ๑๐ ให้เงิน หลักทรัพย์ หรือตราสารอื่นใดที่สมาชิกได้ดำรงไว้เพื่อเป็นหลักประกัน การใช้สภาพคล่อง การชำระดุล หรือเพื่อการอื่นใดในระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญได้รับความคุ้มครอง โดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ของสมาชิกในคดีล้มละลาย และเมื่อ ธปท. ได้ดำเนินการบังคับกับหลักประกันแล้วเหลือเป็นจำนวนเท่าใดให้นำส่งกองทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๑๑ การใช้สิทธิเพิกถอนการฉ้อฉล การโอน หรือการกระทำอื่นใดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยล้มละลายสามารถกระทำได้ แต่การใช้สิทธิเช่นว่านี้ไม่กระทบต่อผลสมบูรณ์ของการดำเนินการผ่านระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญตามมาตรา ๙

หมวด ๒ ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ ธปท. มีอำนาจประกาศกำหนดให้ระบบการชำระเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่ต้องขออนุญาต

(๑) ระบบการชำระเงินที่เป็นศูนย์กลางหรือเครือข่ายระหว่างผู้ใช้บริการของระบบเพื่อรองรับการโอนเงิน การหักบัญชี หรือการชำระดุล เช่น ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบระบบเครือข่ายบัตร ระบบการชำระดุล หรือ

(๒) ระบบการชำระเงินอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ความเชื่อมั่นของสาธารณชน หรือเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบการชำระเงิน

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ ธปท. มีอำนาจประกาศกำหนดให้ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตาม (๑) ที่เป็นระบบการชำระเงินที่เป็นนวัตกรรมซึ่งนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้และอยู่ระหว่างการทดสอบการให้บริการ หรือระบบการชำระเงินที่มีผู้ใช้บริการของระบบในวงจำกัดโดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินหรือประโยชน์สาธารณะในวงกว้าง เป็นระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่ต้องขึ้นทะเบียนกับ ธปท.

การประกาศตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ ธปท. จะกำหนดประเภทหรือลักษณะของการประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ การประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับจะกระทำเฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ ธปท. หรือได้รับการขึ้นทะเบียนจาก ธปท. ทั้งนี้ ในการอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน รัฐมนตรี หรือ ธปท. จะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้ แล้วแต่กรณี

การขออนุญาต การอนุญาต และการขึ้นทะเบียน ตลอดจนการเสียค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนให้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงิน ภายใต้การกำกับแต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าว

(๑) อยู่ในระหว่างถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือเป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายและยังไม่พ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายหรือปลดจากล้มละลาย

(๒) เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ลักทรัพย์ รั่วราวทรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอกหรือรับของโจร ไม่ว่าจะมีการรอกการลงโทษหรือไม่ก็ตาม หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

(๔) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สันตกเป็นของแผ่นดิน หรือเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือเคยเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(๕) เป็นกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่เคยถูกสั่งห้ามประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับหรือธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับหรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน

(๖) เคยเป็นผู้ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้บริหารบริษัทมหาชนจำกัดเพราะเหตุมีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินหรือบริการการชำระเงินโดยมิได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน

(๘) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕ ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับใดประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจ ต้องแจ้ง ธปท. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ภายหลังได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งจนถึงวันเลิกประกอบธุรกิจ ธปท. มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ใช้บริการก็ได้